

UNIVERZITA KARLOVA
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

POSUDEK VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Předložila studentka: Bc. Renata Svobodová

Název: Přístupy k výuce biologie na alternativních vyšších sekundárních školách

Vedoucí: RNDr. Lenka Pavlasová, Ph.D.

1. CÍLE A HYPOTÉZY (uveďte, zda a jak byly cíle/hypotézy/předpoklady formulovány a zda a do jaké míry byly naplněny, resp. ověřeny):

Cíl práce, kterým je na základě tří případových studií popsat a porovnat výuku biologie na vybraných vyšších sekundárních alternativních školách, je srozumitelně uveden v Úvodu. Následně se k němu autorka vrací v kapitole Metodologie a formuluje hlavní a dílčí výzkumné otázky. Cíl práce byl beze zbytku splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (použité metody práce, interpretace výsledků a jejich diskutování, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické /rešeršní/ části a vlastního badatelského/odborného přínosu, logická struktura a provázanost, vhodnost příloh, apod.):

Předložená práce je výzkumného charakteru a tomu odpovídá i členění práce. Teorie obsahuje nejprve vymezení základních pojmů. Dále se autorka zabývá vyššími sekundárními alternativními školami v České republice a výzkumy alternativního vyššího sekundárního vzdělávání v České republice. Teoretická část není příliš rozsáhlá, protože ani alternativních škol, ani provedených výzkumů s touto tematikou v ČR mnoho nenajdeme. Obsahuje ale jasné a přehledně strukturované informace. Vzhledem k reálné situaci v této oblasti v ČR ji považuji za dostatečnou pro následné zpracování výzkumu.

Praktická část je výzkumná a je založena na třech případových studiích škol, které byly vybrány na základě dostupnosti (kritéria výběru škol jsou podrobně popsána v kap. 2.4). Na školách byly zkoumány předem stanovené parametry, které byly obecného charakteru i speciálně zaměřené na výuku biologie. Autorka využívá celou škálu výzkumných nástrojů: analýzu několika typů dokumentů, přímé pozorování ve třídách, rozhovory s učiteli i žáky. Výsledky byly zpracovány kvalitativně a prezentovány jsou převážně formou podrobného popisu, který je doplněn o data z rozhovorů s učiteli i žáky a o informace získané z dokumentů. Text je vhodně doplněn autorčinými fotografiemi z výuky a bohatými přílohami. Tímto způsobem se snaží autorka poskytnout čtenáři plastický obraz o reálné výuce na zkoumaných školách. Cenná je kapitola 6, kde jsou shrnuty a porovnány výsledky z jednotlivých škol. Ve výuce biologie najdeme především odklon od striktního systematického přístupu a větší příklon k integraci předmětů a k praktické složce výuky (laboratorní cvičení, exkurze, projekty). Učivo v těchto školách není cílem, ale prostředkem k rozvoji žáka (žakovských kompetencí). Z didaktického hlediska tedy zkoumané alternativní školy mnohem lépe dodržují didaktické zásady a doporučení k efektivní výuce a mnohem lépe pracují s RVP, které berou jako prostor pro realizaci pro žáka přínosné výuky, a ne jako přítěž, jak můžeme pozorovat na některých „běžných“ školách.

Úctyhodný je rozsah provedeného výzkumu, kdy autorka např. provedla pozorování 38 vyučovacích hodin, i celkový rozsah diplomové práce.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, cizojazyčný abstrakt/summary, vhodnost výběru použité literatury, správnost citování a odkazů na literaturu, obrázky, grafy, přílohy, celková grafická úprava, přehlednost a dodržení základního formálního členění práce do kapitol, úroveň kvality tabulek, grafů, obrázků a příloh, apod.):

Práce obsahuje 100 stran textu a 25 stran příloh. Obsahuje všechny předepsané formální náležitosti včetně anglického i českého abstraktu. Jazykový projev autorky je na dobré úrovni. Text je vhodně doplněn fotografiemi, schématy, tabulkami, výukovými materiály a ukázkami práce žáků. Literatura je

vhodně vybrána a řádně citována. K formální úpravě nemám v podstatě žádné připomínky, je pečlivá a bez chyb.

4. KOMENTÁŘ (celkový dojem, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, možný přínos pro praxi, publikovatelnost, apod.):

Práce je výzkumného charakteru a má velmi dobrou úroveň. Autorka prokázala schopnost aplikovat teoretické poznatky o pedagogickém výzkumu a provést reálné šetření. Ocenit bych chtěla především širokou škálu použitých výzkumných nástrojů a objektivní kvalitativní vyhodnocení získaných dat. Celkově byl výzkum časově značně náročný. Získané výsledky jsou zajímavé pro odbornou veřejnost i učitele v praxi, doporučovala bych proto autorce jejich publikaci.

Autorka pracovala s neuvěřitelným zápalem, samostatně, iniciativně navrhovala další možnosti výzkumného šetření, pravidelně konzultovala s vedoucí práce a na konzultace přicházela vždy připravená.

5. NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ (doporučuji k obhajobě, nebo nedoporučuji k obhajobě):

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji **doporučuji** k obhajobě.

V Praze dne 25.12.2018

RNDr. Lenka Pavlasová, Ph.D.